

OCENJEVANJE IZBORA AKTIVNOSTI PRI OTROCIH: ALI JE OCENJEVALNI INSTRUMENT PAEDIATRIC ACTIVITY CARD SORT UPORABEN ZA DELOVNE TERAPEVTE V SLOVENSKEM PROSTORU?

Merhar Anita¹, Snedic Anja¹, Brezovar Darinka¹, Korelc Simona¹, Trontelj Benjamin¹, Istenič Andreja¹, Brodnik Jana¹, Katja Groleger Sršen^{1,2}

Ali poznaš omenjeni ocenjevalni instrument?

HITRA DEJSTVA

Paediatric activity card sort = PACS

Je ocenjevalni instrument, ki:

- omogoča samoceno otroka,
- deluje na nivoju dejavnosti,
- je usmerjen na osebo - torej, „client centered“
- pomaga identificirati vzorce dejavnosti otrok z in brez omejitev.

- **Uporabnost:** 5 – 14 let.

- **Diagnoze:** katerekoli, če le ta otroka ne ovira pri razumevanju in prepoznavi slik.

- **Potreben čas izvedbe:** 20 – 25 min.

- Pomaga pri naboru aktivnosti, ki jih v naslednjem koraku lahko ocenimo z ocenjevalnim instrumentom COPM.

OBLIKA, VSEBINA IN REZULTATI

- 83 kartic, ki upodabljajo 75 aktivnosti tipičnih za otroško obdobje.
- Ocenjevalni list, ki ga izpolnjuje terapevt.
- V ocenjevalnem listu so aktivnosti razdeljene v 4 kategorije: osebna nega, šolske/produktivne aktivnosti, prostočasovne/socialne aktivnosti in športne aktivnosti.
- Rezultati pokažejo terapevtu nivo otrokove vključenosti v vsakodnevni aktivnostih ter pomembnost izbranih aktivnosti za otroka – profil dejavnosti.
- Otrok ima aktivno vlogo pri izbiri ciljev.

Aktivna vloga pri postavljanju ciljev = večja motivacija pri sodelovanju v terapevtskih obravnavah.

O RAZISKAVI

Ker PACS izvira iz Kanade, nas je zanimala uporabnost pri otrocih v Sloveniji.

Vzorec: 26 otrok, ki so bili na Oddelku za rehabilitacijo otrok Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta

Republike Slovenije Soča vključeni v bolnišnično obravnavo.

Vključitvena merila: starost 5 - 14 let in zmožnost razumevanja navodil za izvedbo ocenjevanja.

Povprečna starost otrok: 10,4 let, od tega 11 deklic in 15 dečkov.

Diagnoze

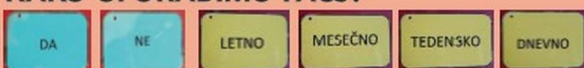

PACS smo uporabili v začetnem delu procesa delovno terapevtske obravnave, rezultate smo nato ocenili s pomočjo Canadian Occupational Performance Measure (COPM).

ZANIMALO NAS JE:

- o Katere aktivnosti znotraj PACS-a otroci najpogosteje izvajajo?
- o Katere aktivnosti si najpogosteje želijo naučiti ali se od njih pričakujejo?
- o Ali si katerih aktivnosti, ki so v izboru PACS otroci niso nikoli izbrali ali jih ne izvajajo, saj so jim glede na slovenski kulturni prostor tuje?
- o Katere aktivnosti so otroci dodali, ker jih ni bilo v izboru?

KAKO UPORABIMO PACS?

1. PRIPRAVA KARTIC: Kartice namestimo na sredino mize v otrokov doseg
2. RAZVRSTITEV KARTIC: Slike aktivnosti si predhodno razvrstimo po kategorijah in številskem zaporedju
3. Otroku posamično predstavimo kartice s slikami aktivnosti, ob tem ga vprašamo: „Ali to aktivnosti izvajaš/delaš?“ Glede na otrokov odgovor, jo odložimo na ustrezno mesto, tj. na kartico „DA“ ali „NE“.
4. Če otrok aktivnosti NE izvaja, ga povprašamo ali si jo želi naučiti – zabeležimo v testni list.
5. Aktivnosti, katere otrok počne („DA“) otrok razvrsti še po pogostosti izvajanja, tj.: dnevno, tedensko, mesečno in letno.
6. Med že razvrščenimi aktivnostmi otrok določi 5 zanj najpomembnejših aktivnosti in 5 aktivnosti, ki si jih želi naučiti.
7. REZULTATI: seštevek aktivnosti, ki jih otrok izvaja v posamezni kategoriji („DA“) in aktivnosti, ki si jih želi naučiti.

REZULTATI RAZISKAVE

TABELA: PACS aktivnosti po kategorijah s tremi aktivnostmi z najvišjo in najnižjo oceno.

Kategorija aktivnosti	Aktivnosti z najvišjo oceno	Aktivnosti z najnižjo oceno	CILJI aktivnosti, ki so jih izbrali redko/nikoli	CILJI, ki so jih izbrali najpogosteje	Novi predlogi aktivnosti
SKRBN ZASE	Hranjenje/pitje	Kopanje/tuširanje	hranjenje/pitje	Priznava sen dviha	Priznava solate
	Spanje	Priznava sen dviha	umivanje zob	Zavezovanje vezalk	Priznava smutija
	Umivanje rok	Zavezovanje vezalk	umivanje rok	Kopanje/tuširanje	Priznava testenin
SOLSKE IN PRODUKTIVNE AKTIVNOSTI	Priznava kuhinjske mize	Pranje perila	Varovanje bratov/sester	Sesanje	
	Pisanje (prepisovanje)	Varovanje bratov/sester	Priznava šolske torbe	Postavljanje postelje	
	Pospevjanje sobe	Delo na vrtu	Pisanje pisanih črk	Slib za domače živali	
PROSTOČASNE AKTIVNOSTI	Strizenje s škarjami	Igranje hokeja	Igranje med odmori	Vožnja kolesa	Igranje z avtomobilčki
	Igranje družabnih iger	Rolanje	Skakanje po trampolinu	Metanje friz biza	Sajenje in nega rož
	Poslušanje glasbe	Plezanje po drevesih	Poslušanje glasbe	Plezanje	
ŠPORTNE AKTIVNOSTI	Igranje badmintona	Igranje hokeja	Igranje hokeja	Smačanje/borilanje/sariranje	Balinanje
	Igranje košarke	Igranje golfa	Igranje basebala	Igranje odbojke	Plezanje
	Igranje nogometa	Karate/judo	Igranje ameriškega nogometa/rugby	Igranje košarke	

ZAKLJUČEK

- ✓ V primerjavi z rezultati uporabe PACS v Kanadi se je pokazalo, da so znotraj izbora aktivnosti kanadskih otrok nekatere, ki jih slovenski otroci redko ali nikoli ne izvajajo ali pa jih nikoli niso izbrali za željene cilje.
- ✓ Znotraj nabora aktivnosti bi bilo nekatere potrebno prilagoditi ali dopolniti, glede na slovenski kulturni prostor. To bi bilo potrebno raziskati na večjem vzorcu otrok.
- ✓ PACS se je v praksi izkazal za uporaben ocenjevalni instrument, saj je terapevtu in otroku pomagal pri postavljanju ciljev. Otrok ima aktivno vlogo, kar pozitivno vpliva na njegovo sodelovanje.

